

(Ieder(in), SeniorenCoalitie (ANBO, KBO-PCOB, Koepel Gepensioneerden, NOOM), Patiëntenfederatie NL en Mantelzorg NL bedanken het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) voor deze mogelijkheid om te reageren op het Wetsvoorstel passende eigen bijdrage huishoudelijke hulp en het besluit AMvB passende eigen bijdrage huishoudelijke hulp. Als cliënten-, ouderen- en mantelzorgorganisaties maken wij daar graag gezamenlijk gebruik van.

Inleiding

Het wetsvoorstel vloeit voort uit de afspraak in het coalitieakkoord 2021-2025 om een eerlijker eigen bijdrage huishoudelijke hulp uit te werken met landelijke normen die oog hebben voor de betaalbaarheid van de eigen bijdrage voor de lage- en middeninkomensgroepen. Het wetsvoorstel beoogt de groei in het gebruik van huishoudelijke hulp af te remmen om zo de financiële houdbaarheid van de Wmo te verbeteren.

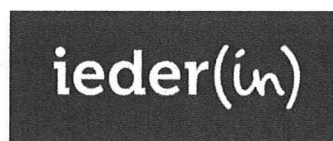
1. Stapeling van zorgkosten neemt toe

Het abonnementstarief Wmo is in 2019 ingevoerd om de stapeling van zorgkosten te verminderen, het ongewenst mijden van zorg tegen te gaan en de eigenbijdragesystematiek te vereenvoudigen. Het abonnementstarief heeft inderdaad geleid tot een beperking in de stapeling van zorgkosten en een grotere voorspelbaarheid van de hoogte van de eigen bijdrage.

Nu wordt opnieuw een inkomensafhankelijke eigen bijdrage ingevoerd voor huishoudelijke hulp. En dat terwijl in het coalitieakkoord 2021-2025 eveneens is afgesproken om de stapeling van zorgkosten tegen te gaan. Dit wetsvoorstel is daarmee in tegenspraak, zoals in de Memorie van Toelichting terecht wordt opgemerkt.

Het wetsvoorstel schiet tekort in de doelstelling om huishoudelijke hulp voor de middeninkomensgroepen betaalbaar te houden. De inkomensgevolgen voor de middeninkomens (de laagste middeninkomens uitgezonderd) zijn fors en zij kunnen geen aanspraak maken op compensatieregelingen voor zorgkosten. De voorgestelde indexatie van het abonnementstarief komt nog eens bovenop de inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Die indexatie zal, gezien de torenhoge inflatie, ook de lage inkomensgroepen raken.

De stapeling van zorgkosten heeft ingrijpende gevolgen. In 2021 heeft Ieder(in) een enquête gehouden over de stapeling van zorgkosten onder mensen met een beperking en chronische ziekte van alle leeftijden ([Iederin-Onderzoeksrapport-Stapeling-van-Zorgkosten-30-8-21.pdf](#)). Hieruit kwam naar voren dat een derde van de respondenten vanwege hoge zorgkosten moeite had om rond te komen. Vanwege de hoge zorgkosten

bezuinigde 60% van de respondenten op allerlei kostenposten. Met negatieve gevolgen voor hun participatie, welbevinden en gezondheid (zie ook [Betalen voor zorg \(patiëntenfederatie.nl\)](http://Betalen voor zorg (patiëntenfederatie.nl))).

De invoering van eigen bijdrage huishoudelijke hulp zal de bestaanszekerheid van nog meer mensen aantasten. Dat geldt voor veel ouderen die gebruik maken van huishoudelijke hulp. Het geldt in versterkte mate voor mensen met een levenslange, levensbrede beperking. Zij hebben jaar in jaar uit te maken met deze stapeling van zorgkosten, gedurende hun hele leven.

2. Toegang huishoudelijke hulp onder druk

Het uitgangspunt bij de invoering van de eigen bijdrage is dat huishoudelijke hulp voor iedereen toegankelijk blijft, aldus de Nota van toelichting AMvB. Ook daar wringt de schoen. De eigen bijdrage maakt de toegang tot huishoudelijke hulp moeilijker voor sommige groepen.

Weliswaar kan iedereen die dat nodig heeft aanspraak blijven maken op huishoudelijke hulp. Maar mensen die geen hoge eigen bijdrage kunnen betalen en evenmin particuliere hulp kunnen financieren, komen onherroepelijk in de knel. Huishoudelijke hulp wordt voor hen in de praktijk ontoegankelijk.

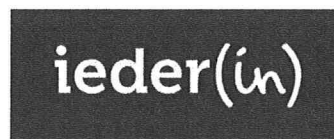
De invoering van de eigen bijdrage zal deels leiden tot ongewenst midden van huishoudelijke hulp met als mogelijk gevolg een verschuiving naar duurder zorg. Uit het SCP onderzoek "Wat als de zorg wegvalt" blijkt dat het gebruik van lichtere vormen van zorg zoals huishoudelijke hulp, het gebruik van duurder zorg voorkomt of uitstelt. Hulp bij het huishouden is daarmee kostenbesparend en helpt overbelasting van mantelzorgers te voorkomen (zie [Inzet op huishoudelijke hulp loont ter voorkoming van verpleeghuiszorg | Nieuwsbericht | Sociaal en Cultureel Planbureau \(scp.nl\)](#)).

Deels leidt de eigen bijdrage ook tot een verdere aantasting van de bestaanszekerheid omdat mensen die de huishoudelijke hulp uit noodzaak aanhouden op andere kostenposten moeten bezuinigen.

De huidige inflatie in combinatie met beleid dat erop is gericht om mensen steeds langer thuis te laten wonen zal een groeiende groep mensen die aangewezen is op huishoudelijke hulp in de problemen kunnen brengen.

3. Zorgen over uitvoering

We maken ons ook zorgen over de toenemende complexiteit van de eigenbijdragestructuur en de gevolgen ervan voor cliënten.

In de toelichting wordt expliciet gewezen op een verhoogd risico op fouten waardoor ook het risico groter wordt dat cliënten foutieve beschikkingen en/of facturen krijgen. Dit betekent een extra administratieve last voor cliënten. Iedereen die een beroep doet op huishoudelijke hulp zal bovendien blijvend te maken hebben met een toetsing van het inkomen. Door de toeslagenaffaire staat het vertrouwen in de overheid van met name burgers in een kwetsbare positie al sterk onder druk. Deze maatregelen zullen daar geen positieve bijdrage aan leveren.

Met het oog op de toenemende complexiteit van de uitvoering en de groeiende kans op fouten daarbij achten wij het dringend gewenst om extra te investeren in onafhankelijke clientondersteuning die toegankelijk en bereikbaar is.

4. Besparing rooskleurig voorgesteld

Met de invoering van de eigen bijdrage huishoudelijke hulp is een bezuiniging van €95 miljoen ingeboekt op het Gemeentefonds. Er wordt echter voorbijgegaan aan de extra kosten die ermee gepaard gaan. Naast eenmalige kosten zijn er ook terugkerende kosten voorzien. Uit de "*Uitvoeringstoets passende eigen bijdrage huishoudelijke hulp*" van de VNG blijkt dat gemeenten structureel meer vragen van cliënten verwachten waardoor er extra druk op de capaciteit in de uitvoering komt. Daarnaast zal het CAK jaarlijks €15 miljoen extra krijgen.

5. Cliëntorganisaties niet betrokken

Tot slot betreuen we het dat cliëntorganisaties niet betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van dit wetsvoorstel. Dit is niet in overeenstemming met het VN Verdrag Handicap dat voorschrijft dat representatieve organisaties van mensen met een beperking betrokken worden bij de voorbereiding van beleid dat hen aangaat.